

СТАНОВИЩЕ
върху дисертационен труд
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Изготвил становището: доц. д-р Николай Пенев Иванов

Тракийски университет – Стара Загора, Стопански факултет, катедра „Икономика“; Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“; определен съгласно Заповед на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов за член на научното жури.

Автор на дисертационния труд: докторант Стефан Ангелов Пешов

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; научна специалност: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси).

Тема на дисертационния труд: „Превенция на данъчните измами при търговия с горива и нефтопродукти в България“

I. Общо представяне на дисертационния труд

Предоставеният за оценка дисертационен труд на докторант Стефан Ангелов Пешов на тема „Превенция на данъчните измами при търговия с горива и нефтопродукти в България“ и научен ръководител доц. д-р Людмил Боянов Кръстев, е логически обвързано, задълбочено и актуално по своя характер научно изследване, разработено в общ обем от 167 стандартни страници.

Основният текст на дисертацията включва увод, три глави, заключение, списък на използваните таблици, фигури и списък на използваните литературни източници. Дисертацията е онагледена и съдържа 26 таблици и 12 фигури.

Изследването е добре балансирано в структурно отношение. Дисертационният труд е правилно построен, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследват поставените проблеми.

Използваната литература, която е проучена от докторанта в процеса на изследване се състои от кръглия брой 100 заглавия, на кирилица и на латиница. Показана е осведомеността на автора по темата, както от български, така и от чуждестранни автори. Източниците отговарят на тематичната насоченост.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Задълбоченият анализ на дисертационния труд позволява да се заключи, че изследване на подобна *тематика е актуална* във времето.

Избраната тема е дисертабилна и позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти.

Предмет на дисертационното изследване са начините за ограничаване и превенция на данъчни измами в сектора на търговия с горива и нефтопродукти.

Обект на дисертационния труд са случаите на неправомерни действия в данъчните практики по търговията с горива и нефтопродукти.

Изследователската теза, която се защитава в дисертационния труд, е добре формулирана. Тя е свързана с твърдението, че превенцията на данъчните измами при търговията с горива и нефтопродукти спомага за намаляване дела на сивата икономика и повишава събираемостта на данъчни приходи от облагане на сделки с горива и нефтопродукти, които са едно от основните приходни пера в държавния бюджет.

Основната цел е адекватна на предмета и обекта на изследване. Тя е фокусирана върху проучването и извеждането на инструментите за превенция на данъчните измами при търговията с горива и нефтопродукти. *Целта и задачите* на изследването са прецизно формулирани, което е предпоставка за задълбочени изводи и препоръки. За постигане на поставената основна цел е необходимо да се реализират следните конкретни задачи:

- да се характеризират теоретичните основи на данъците, данъчното облагане и акциза;

- да се изследват инструментите за превенция на данъчните измами при търговията с горива и нефтопродукти;

- да се анализират ползите от подобряването на събираемостта от данъците върху сделките с горива и нефтопродукти в България.

Езикът и стилът на изложението в дисертационния труд са на добро равнище. Не се установяват повторения и отклонения в изложението. Трудът е правилно структуриран. Налице е съразмерност на отделните му части. *Научният инструментариум и методология* е *подходящ* за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи.

Използваните литературни източници са *акуратно цитирани* в съответствие с изискванията. Не са установени съществени отклонения от нормите на научната и професионална етика.

Представеният автореферат в размер на 79 страници, представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Написан е на ясен, разбираем и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта. Но не е възможно да бъде пропусната забележката, че обемът на автореферата е извън стандарта. Не е нормално автореферата, като брой страници да е ½ от обема на дисертацията.

Публикациите са обвързани с дисертацията, като осигуряват нужната публичност на постиженията на автора.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд се съдържат положителните страни и постиженията на автора, които могат да бъдат характеризирани като *приноси за теорията и практиката*. Научните постижения на автора се открояват с оригиналност и практическа приложимост:

- Проучени са ролята и значението на непреки данъчни приходи като важни инструменти на фискалната политика в България. Извършен е критичен анализ на научната литература при изследване на данъчната система, която има национално-икономически, фискални и социални измерения.
- Доказано е, че контролите за борба с измамите не са достатъчно ефективни и проблемът нараства като принос за финансиране на държавните дейности от търговците на горива и нефтени продукти намалява и загубата трябва да бъде компенсирана от други данъкоплатци затова се предлага проектиране и създаване на нова ефективна програма за предотвратяване на измами с горива и нефтопродукти в България.

IV. Критични бележки, мнения, въпроси и препоръки

По-смелото, явно, силно и аргументирано авторово присъствие в следващите разработки, би било предпоставка за по-висококачествена изследователска продукция.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Въз основа на направения задълбочен анализ на разработения дисертационен труд, с увереност може да се твърди, че той е научна разработка със значими постижения. Приносните моменти, научните достойнства и съдържанието на дисертационния труд представя в положителна светлина автора и неговите резултати.

Изследователските задачи са успешно изпълнени, а поставената основна цел е постигната. Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд обогатяват научното знание и подпомагат практиката.

Представените ми материали за изготвянето на настоящото становище, отговарят на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Поради това си позволявам, напълно убедено и обективно, да дам положителната си оценка и предлагам на уважаемите членовете на Научното жури да присъдят образователната и научна степен “Доктор” по научна специалност “ Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси) на докторант Стефан Ангелов Пешов.

02.06. 2026 г.

Гр. Стара Загора

Изготвил становището:

(доц. д-р Николай Пенев)